

İÇ-ÇIKLU TA' DOHA U L-AGRIKOLTURA

İç-Çiklu ta' Doha huwa l-añhar çiklu ta' negozjati kummerçjali tad-WTO. Varat fl-2001, ikkaratterizza l-bidu ta' negozjati agrikoli ġodda: il-membri tad-WTO impenjaw ruħhom li jiżguraw titjib sostanzjali fl-aċċess għas-suq u li jirtiraw gradwalment il-forom kollha ta' sussidji għall-esportazzjoni fl-appoġġ intern li jgħawweġ il-kompetizzjoni, filwaqt li titqies il-ħtieġa li l-pajjiżi li qed jiżviluppaw jingħataw trattament speċjali u differenzjali.

İL-BAŽI ĠURIDIKA

L-Artikoli 207(3) u 218 tat-TFUE.

Il-qafas tan-negozjati agrikoli attwali ġie definit mill-Artikolu 20 tal-Ftehim dwar l-Agricoltura ta' Marrakech (AA). Skont it-termini ta' dak l-artikolu, il-membri tal-Organizzazzjoni Dinjija tal-Kummerċ (WTO) ikkonfermaw li t-tnaqqis fl-appoġġ u l-protezzjoni agrikola huwa proċess kontinwu li għandu jiġi applikat b'mod progressiv. L-Artikolu 20(d) jispeċifika li n-negozjati għandhom iqisu kunsiderazzjonijiet ta' natura mhux kummerċjali (pereżempju l-protezzjoni tal-ambjent, is-sikurezza tal-ikel, l-iżvilupp rurali, il-benesseri tal-annimali, eċċ.) u t-trattament speċjali u differenzjat favur il-pajjiżi li qed jiżviluppaw.

İÇ-ÇIKLU TA' DOHA: MINN CANCÚN GĦAL BUENOS AIRES

Ir-raba' Konferenza Ministerjali tad-WTO, li saret f'Doha (il-Qatar) f'Novembru 2001, ikkaratterizzat il-bidu ta' Ċiklu ta' Doha (imsejjaħ ukoll l-Aġenda ta' Doha għall-Iżvilupp (DDA)).

A. Minn Cancún għal Buenos Aires

Minn dak iż-żmien, uñud mill-iskadenzi miftiehma ntleħqu. Il-Konferenza Ministerjali ta' Cancún fl-2003 kienet falliment. Bosta fatturi kkontribwew għal dan, b'mod partikolari n-nuqqas ta' rieda politika biex jitqarrbu l-pożizzjonijiet tal-membri u anke l-kontroversja dwar is-suġġetti msemmijin "ta' Singapor": il-kummerċ u l-investment, il-politika dwar il-kompetizzjoni, it-trasparenza tal-kuntratti pubbliċi u l-miżuri biex jitħaffef il-kummerċ. Għaldaqstant, jekk il-kwistjonijiet li għandhom x'jaqsmu mal-agrikoltura servew ta' ostakolu mhux traskurabbli, ir-rifjut tal-pajjiżi li qed jiżviluppaw li jiddiskutu l-kwistjonijiet ta' Singapor ikkontribwixxa b'mod deċiżiv għall-falliment tal-konferenza.

Il-proċess reġa' ġie varat fil-bidu tal-2004, bir-riżultat ikun il-Ftehim Qafas tal-Kunsill Ġenerali li stabbilixxa l-prinċipji ewlenin tal-"modalitajiet" tan-negozjati. Barra minn hekk, din id-deċiżjoni neħhiet mill-Programm ta' Doha tlieta mill-kwistjonijiet ta'

Singapor. Id-diverġenzi bejn il-membri setgħu jkomplu jitnaqqsu waqt il-Konferenza Ministerjali ta' Hong Kong, f'Diċembru 2005. Finalment, numru ta' proġetti riveduti tal-modalitajiet ġew ippreżentati fl-2008, speċi ta' abbozz biex jintlaħnaq ftehim finali li kellu jiġi deċiż f'Ġinevra. Il-"Pakkett ta' Lulju 2008" (TN/AG/W/4/Rev. 3) kien jikkonċerna l-punti li ġejjin:

a. Appoġġ intern

- L-"appoġġ intern globali li għandu effetti ta' distorsjoni kummerċjali" (il-kaxxa l-oranġjo + il-kaxxa l-blu + il-klawsola de minimis) (ara l-iskeda [3.2.7](#)) jitnaqqas b'75-85 % għall-Unjoni Ewropea, b'66-73 % għall-Istati Uniti u l-Ġappun, u b'50-60 % għall-membri l-oħra (fuq medda ta' ħames snin għall-pajjiżi żviluppatti, fuq medda ta' tmien snin għall-pajjiżi li qed jiżviluppaw). Dan japplika tnaqqis immedjat ta' 33 % fl-Istati Uniti, fl-UE u fil-Ġappun, u ta' 25 % fl-oħrajn.
- Il-"kaxxa l-oranġjo" (jew MGS) (ara l-iskeda [3.2.7](#)) tonqos b'mod ġenerali b'70 % fl-UE, b'60 % fl-Istati Uniti u fil-Ġappun, u b'45 % fl-oħrajn. Il-prezzijiet u l-għajjnuna għal kull prodott ikunu limitati għall-medja tal-appoġġ oranġjo nnotifikat għall-perjodu 1995-2000.
- Il-"kaxxa l-blu" (ara l-iskeda [3.2.7](#)) tkun limitata għal 2,5 % tal-produzzjoni għall-pajjiżi żviluppatti u 5 % għall-pajjiżi li qed jiżviluppaw, b'limiti massimi għal kull prodott (N.B.: dawn il-limiti m'għadhomx japplikaw).
- Il-"klawsola de minimis" (ara l-iskeda [3.2.7](#)) tibqa' limitata għal 2,5 % tal-produzzjoni għall-pajjiżi żviluppatti (dan il-limitu issa huwa 5 %) u għal 6,7 % (issa 10 %) għal dawk li qed jiżviluppaw (imma mhux se jkun hemm tnaqqis jekk l-appoġġ jirrigwarda b'mod prinċipali l-produtturi li jipprattikaw agrikoltura ta' sussistenza).
- Il-kundizzjonijiet tal-"kaxxa l-ħadra" (ara l-iskeda [3.2.7](#)) isiru aktar severi.

b. Aċċess għas-swieq

- Id-dazji doganali jitnaqqsu skont formula li tippreskrivi tnaqqis ikbar għad-dazji għoljin. Għall-pajjiżi żviluppatti, it-tnaqqis ivarja minn 50 % (għad-dazji inqas minn 20 %) għal 70 % (għad-dazji ogħla minn 75 %), bi tnaqqis medju minimu ta' 54 % għall-pajjiżi żviluppatti u bejn 33,3 u 44-48 % għall-pajjiżi li qed jiżviluppaw. Il-pajjiżi l-anqas żviluppatti se jkunu eżentati minn kull tnaqqis.
- Il-"prodotti sensitivi" (għall-pajjiżi kollha) u l-"prodotti speċjali" (għall-pajjiżi li qed jiżviluppaw) ikunu soġġetti għal anqas tnaqqis. Madankollu, it-tnaqqis għall-prodotti sensitivi jista' jkun ikkumpensat bi kwoti tariffarji għal rati preferenzjali, u l-prodotti speċjali jistgħu jiġu eżentati minn kull tnaqqis.
- Il-"klawsola ta' salvagwardja speċjali" (ara l-iskeda [3.2.7](#)) titneħħa b'mod progressiv fil-pajjiżi żviluppatti. Il-pajjiżi li qed jiżviluppaw ikollhom mekkanizmu ġdid ta' salvagwardja speċjali għal 2,5 % tal-linji ta' tariffi, li jippermettulhom li jzidu temporanjament id-dazji doganali sabiex jaffaċċjaw il-pressjoni tal-importazzjonijiet u r-roħs tal-prezzijiet.

c. Kompetizzjoni fl-esportazzjoni

- Is-sussidji għall-esportazzjoni (ara l-iskeda [3.2.7](#)) ikunu eliminati, inklużi s-sussidji mistoġbijn fil-kreditu għall-esportazzjoni, fid-dixxiplini relattivi għall-imprizi kummerċjali tal-istati esportaturi jew fl-għajnuna alimentari mhux urgenti.

Fis-6 ta' Diċembru 2008, il-president tal-Grupp tan-Negożjati dwar l-Agricoltura qassam l-aħħar abbozz rivedut tiegħu tal-"modalitajiet". Fuq din il-bażi, id-disa' Konferenza Ministerjali ta' Diċembru 2013 f'Bali, għazlet għadd ta' kwistjonijiet agrikoli bil-ħsieb li jintlaħqu ftehimiet parzjali. Fl-aħħar nett, fl-għaxar Konferenza Ministerjali li saret f'Diċembru 2015 f'Nairobi, intlaħaq ftehim.

B. Il-Pakkett ta' Nairobi (2015)

Il-Konferenza Ministerjali ta' Nairobi adottat erba' deċiżjonijiet godda dwar l-agricoltura, li jiffokaw fuq:

- Il-kompetizzjoni fl-esportazzjoni. Din id-deċiżjoni tiġbor flimkien is-sussidji għall-esportazzjoni ma' tipi oħra ta' strumenti li jistgħu joħolqu distorsjoni tal-kompetizzjoni. Rigward is-sussidji għall-esportazzjoni, il-pajjiżi żviluppatti huma meħtieġa jneħħuhom immedjatament (bl-eċċezzjoni ta' xi sussidji fuq prodotti pproċessati, li t-tneħħija tagħhom giet posposta sal-2020). Il-pajjiżi li qed jiżviluppaw għandhom ukoll jeliminaw kull xorta ta' sussidju għall-esportazzjoni sa tmiem l-2023. Il-ftehim jippermetti li titħaffef it-tneħħija tas-sussidji fuq il-qoton.
- Iż-"żamma ta' stokkijiet pubbliċi għal skopijiet ta' sigurtà alimentari" fil-pajjiżi li qed jiżviluppaw. Taħt pressjoni mill-G33 (ara hawn taħt), fil-Konferenza Ministerjali ta' Bali, il-membri tad-WTO qablu li ma jikkontestawx legalment dawn il-programmi għal skopijiet ta' sigurtà alimentari. It-test il-ġdid jestendi dan il-ftehim sakemm tinstab soluzzjoni permanenti;
- il-qoton. Il-ftehim il-ġdid jistipula li l-pajjiżi żviluppatti jridu jagħtu aċċess għas-swieq eżentati mid-dazju u mingħajr kwota fuq l-esportazzjoni tal-qoton li joriġina minn pajjiżi anqas żviluppatti mill-1 ta' Jannar 2016. Impenji simili se jittieħdu ulterjorment mill-pajjiżi li qed jiżviluppaw, b'mod partikolari ċ-Ċina;
- il-"mekkanizmu ta' salvagwardja speċjali għall-pajjiżi li qed jiżviluppaw". Il-pajjiżi esportaturi ta' prodotti agrikoli (bħall-Awstralja, il-Brażil jew l-Istati Uniti) dejjem opponew iż-żieda, anke temporanja, tad-dazju doganali għall-pajjiżi li qed jiżviluppaw b'reazzjoni għal żidiet f'daqqa tal-importazzjonijiet jew għal tnaqqis fil-prezzijiet. Id-deċiżjoni l-ġdida tistipula li dawn il-pajjiżi jkunu intitolati għal mekkaniżmu ta' salvagwardja speċjali bbażat fuq sollijiet skattaturi bbażati fuq il-kwantitajiet importati u l-prezzijiet.

Barra minn hekk, il-Pakkett ta' Nairobi ssimplifika r-regoli preferenzjali tal-origini għall-pajjiżi l-anqas żviluppatti u d-deroga attwali għas-servizzi ta' dawn il-pajjiżi giet estiża (sal-31 ta' Diċembru 2030).

Il-Konferenza ta' Nairobi kkonfermat bidla fl-approċċ fin-negożjati kummerċjali li tiffavorixxi l-ftehimiet parzjali. Barra minn hekk, id-Dikjarazzjoni Ministerjali rrikonoxxiet li l-membri tad-WTO ma jikkondividux l-istess fehma rigward il-kwistjoni tat-tkomplija tan-negożjati kummerċjali fil-qafas tal-istruttura ta' Doha.

C. Buenos Aires (2017)

Għalkemm fil-11-il Konferenza Ministerjali fi Buenos Aires (10-13 ta' Diċembru 2017) kellu jsir progress sostanzjali dwar l-aġenda ta' Doha, din spiċċat biex tat riżultati limitati ħafna. Dawn kienu jikkonsistu f'semplici impenn biex titkompla l-ħidma fuq għadd ta' kwistjonijiet, inkluża l-agrikoltura (bla ma ġew stabbiliti programmi ta' ħidma preċiżi), u f'diversi dikjarazzjonijiet minn gruppi ta' pajjiżi dwar suġġetti ta' interess komuni.

IL-POŻIZZJONIJIET TAL-ATTURI TAD-WTO: IS-SITWAZZJONI ATTWALI

- L-Unjoni Ewropea dejjem ippruvat tikseb sistema ta' kummerċ multilaterali li tkun aktar orjentata lejn is-suq, iżda waħda li tqis kif xieraq is-sostenibbiltà soċjali, ekonomika u ambjentali, abbażi tal-isforzi li saru fl-oqsma tal-appoġġ intern [riformi tal-PAK (ara l-iskeda 3.2.3)] u l-aċċess għas-swieq [dispożizzjonijiet "Kollox minnbarra l-armi", (ara l-iskeda 5.2.3)]. L-UE ripetutament iddikjarat l-impenn tagħha favur approċċ bilanċjat għar-riforma li għaddejja tas-sistema kummerċjali agrikola, li jinvolvi trattament speċjali għall-pajjiżi li qed jiżviluppaw, impenji speċifiċi favur l-hekk imsejħa prodotti sensitivi kif ukoll rikonossiment effettiv tal-kunsiderazzjonijiet ta' natura mhux kummerċjali. L-inizjattiva l-aktar riċenti tal-UE kienet proposta kongunta UE-Brażil biex jintlaħaq ftehim dwar reviżjonijiet tad-dixxiplini li jikkonċernaw l-appoġġ agrikolu intern u biex tiġi solvuta l-kwistjoni taż-żamma tal-istokkijiet pubbliċi, proposta li tressqet qabel il-11-il Konferenza Ministerjali li saret fi Buenos Aires f'Diċembru 2017. Wara li l-konferenza naqset milli tilhaq ftehim biex l-appoġġ intern jiġi limitat, il-Kummissarju għall-Kummerċ, Malmström, iddeplorat pubblikament in-nuqqas ta' eżitu multilaterali u appellat għal azzjoni fid-dawl tal-konferenza ministerjali li jmiss fl-2019.
- L-Istati Uniti qed jadottaw approċċ kritiku ħafna għal kwistjonijiet multilaterali, u mindu Trump sar president, qed jinjoraw il-proċessi ta' governanza dinjija (l-ewwel u qabel kollox, id-WTO u l-ftehim dwar il-klima COP 21 konkluz f'Parigi f'Diċembru 2016). Jingħad li n-nuqqas ta' progress fl-aħħar Konferenza Ministerjali fi Buenos Aires huwa minħabba r-rifjut tal-Istati Uniti li jikkunsidraw il-possibbiltà ta' soluzzjoni permanenti għall-kwistjoni taż-żamma tal-istokkijiet pubbliċi, li giegħel lill-membri l-oħra tad-WTO jimblukkaw deċiżjonijiet dwar il-kwistjonijiet l-oħra kollha.
- Iċ-Ċina, l-Indja u r-Russja: iċ-Ċina u l-Indja qed jitolbu l-eliminazzjoni tal-allowances tal-AMS bħala prekundizzjoni għal taħditiet ulterjuri, peress li huma favur kundizzjonijiet ekwi għall-membri kollha tad-WTO. Iċ-Ċina u l-Indja jsostnu li l-UE, l-Istati Uniti u l-Kanada kienu qed jagħtu konsistentement sussidji li jgħawġu l-kummerċ lill-bdiewa tagħhom fl-livelli ferm ogħla mil-limitu massimu applikabbli għall-pajjiżi li qed jiżviluppaw, u għalhekk iqisu l-eliminazzjoni tal-allowances tal-AMS bħala l-punt ta' tluq tan-negozjati, bil-kuntrarju tal-UE li għandha l-għan li tnaqqashom. Qabel il-11-il Konferenza Ministerjali fi Buenos Aires, ir-Russja ressqet (1) proposta ġdida li talbet għal tneħħija gradwali u eliminazzjoni eventwali tas-salvagwardji speċifiċi (SSGs) permessi skont il-Ftehim dwar l-Agricoltura, u

(2) abbozz ta' deċiżjoni biex tinstab "soluzzjoni permanenti" dwar il-kwistjoni taż-żamma tal-istokkijiet pubbliċi għal raġunijiet ta' sigurtà alimentari.

- Il-Grupp ta' Cairns, li jiġbor fih 17-il pajjiż esportatur b'interess komuni li jnaqqsu l-ostakli għall-kummerċ li huma ta' dannu għall-agrikoltura, huwa kritiku ħafna tal-pajjiżi żviluppanti li jzommu livell għoli ta' sussidji. Qabel il-11-il Konferenza Ministerjali fi Buenos Aires, il-Grupp ippropona li (1) il-produzzjoni u l-appoġġ interni jridu jkunu soġġetti għal skrutinju akbar bil-ħsieb li jsir aktar progress fil-proċess ta' riforma, (2) id-dixxiplini dwar l-appoġġ intern għall-produzzjoni u li jgħawweġ il-kummerċ irid ikollhom impatt restrittiv, u (3) il-konċentrazzjoni speċifika għall-prodott tal-appoġġ irid jiġi indirizzat.
- Il-pajjiżi tal-G10 (grupp ta' pajjiżi żviluppanti li huma importaturi netti tal-ikel, fosthom il-Ġappun, in-Norveġja u l-Iżvizzera) huma favur qafas ġdid ibbażat fuq il-valur tal-produzzjoni agrikola. Huma ma tantx jixtiequ jiddiskutu l-appoġġ speċifiku għall-prodott u mhumiex lesti jaċċettaw tnaqqis drastiku fis-sussidji tagħhom li jgħawġu l-kummerċ.
- Il-pajjiżi li qed jiżviluppaw, li jirrapprezentaw tliet kwarti tal-membri tad-WTO, jippruvaw jissalvagwardjaw l-għelejjel tagħhom u jenfasizzaw il-preokkupazzjonijiet mhux kummerċjali (is-sigurtà alimentari, il-mezzi ta' sussistenza, il-faqar, l-impjiegi rurali, eċċ.). Barra minn hekk, dawn jitolbu trattament speċjali u differenzjat adattat għall-kundizzjonijiet speċifiċi tagħhom. Qabel il-konferenza ta' Buenos Aires, il-pajjiżi li qed jiżviluppaw ressqu għadd ta' proposti biex jiġu limitati l-appoġġ li jgħawweġ il-kummerċ u l-AMS speċifiku għall-prodott. Il-pajjiżi C-4 (Benin, Burkina Faso, Chad u Mali) talbu b'mod partikolari għal tnaqqis fl-appoġġ li jgħawweġ il-kummerċ mogħti mill-pajjiżi żviluppanti lis-settur tal-qoton.

IR-RWOL TAL-PARLAMENT EWROPEW

Filwaqt li jiskrutinizza lill-Kummissjoni biex jiżgura li tirrispetta l-mandat ta' negozjar li ngħatalha, il-Parlament dejjem appoġġja l-isforzi tar-rappreżentanti Ewropej biex iċ-Ċiklu ta' Doha jitmexxa 'l quddiem u jintlaħaq ftehim bilanċjat [riżoluzzjonijiet tal-4 ta' April 2006 (ĠU C 293 E, 2.12.2006), tad-9 ta' Awwissu 2008 (ĠU C 9 E, 15.1.2010), tas-16 ta' Diċembru 2009 (ĠU C 286 E, 22.10.2010), tal-14 ta' Settembru 2011 (ĠU C 286 E, 22.2.2011), tal-21 ta' Novembru 2013 (T7-0511/2013), tas-26 ta' Novembru 2011 (ĠU C 366, 27.10.2017) u tal-15 ta' Novembru 2017 (P8_TA(2017)0439)].

Delegazzjoni tal-PE attendiet l-aħħar konferenza parlamentari tad-WTO li saret fil-margini tal-11-il Konferenza Ministerjali fi Buenos Aires f'Diċembru 2017.

Albert Massot / François Nègre
05/2019

